

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Cdo/238/2021
Identifikačné číslo spisu: 1215892012
Dátum vydania rozhodnutia: 29.11.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:1215892012.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: 1. FC Košice, záujmové združenie právnických osôb, so sídlom Palmová 2055/2, 040 01 Košice - Sever, IČO: 31 256 619, zastúpeného: JUDr. František Gutek, advokát, so sídlom Nezábudková 46, 821 01 Bratislava - Ružinov, IČO: 42 246 580, proti žalovanému: Mestský futbalový klub, a. s., so sídlom Žilinská cesta 21, 034 01 Ružomberok, IČO: 36 412 970, zastúpenému: Hrušovský Legal, s. r. o., so sídlom Metodova 1, 821 08 Bratislava, IČO: 47 257 059, o zrušenie rozhodcovského uznesenia Rozhodcovského súdu Slovenského futbalového zväzu sp. zn. 05/10 RS zo dňa 15.06.2015, vedenom na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 21Cr/5/2016, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave zo dňa 08. septembra 2020, sp. zn. 2CoR/5/2020, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a .

II. Žalovanému priznáva voči žalobcovi nárok na plnú náhradu účelne vynaložených trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Žalobou, doručenu Rozhodcovskému súdu dňa 29.03.2010 sa žalobca domáhal voči žalovanému, pôvodne označenému ako Mestský Futbalový Klub Košice, a. s., v skratke MFKK, a. s., IČO: 36 595 098, so sídlom Trieda SNP 48/A, Košice, zaplattenia sumy 340.000 eur s príslušenstvom, a to na základe zmluvy o prestupe hráča H. R. zo dňa 07.01.2004, na základe ktorej bol tento hráč preregistrovaný príslušnými orgánmi SFZ k žalovanému. V priebehu rozhodcovského konania Rozhodcovský súd SFZ rozhodcovským uznesením sp. zn. 05/10 RS (č. l. 81) pripustil návrh na zmenu účastníka konania na strane žalobcu na nového žalobcu: 1. FC Košice, a. s., IČO: 31 256 619, so sídlom Alejová 2, Košice. Opravným rozhodcovským uznesením sp. zn. 05/10 RS zo dňa 11.01.2016, predloženým okresnému súdu dňa 29.02.2016, Rozhodcovský súd SFZ opravil označenie žalobcu v záhlaví a výroku svojho uznesenia zo dňa 15.06.2015 na 1. FC Košice, záujmové združenie právnických osôb, IČO: 31 256 619, so sídlom Alejová 2, Košice.

2. Z odôvodnenia rozhodcovského uznesenia vyplýva, že vzhľadom na skutočnosť, že v zmluve o prestupe hráča absentovala rozhodcovská doložka, a takú doložku žalovaný nepodpísal ani na výzvu rozhodcovského súdu, dospel rozhodcovský súd k záveru, že nemá právomoc rozhodovať vo veci

samej, a preto podľa § 21 ods. 1 zákona o rozhodcovskom konaní (ďalej aj „ZRK“) uznesením rozhodcovské konanie zastavil. Súčasne účastníkov rozhodcovského konania poučil, že „proti rozhodcovskému uzneseniu nie je možné podať riadny opravný prostriedok. Účastníci konania môžu podať žalobu na zrušenie rozhodcovského uznesenia na všeobecný súd a to do 30 dní odo dňa doručenia rozhodcovského uznesenia účastníkom.“

II.

3. Žalobca sa žalobou, podanou dňa 08.12.2015 na Okresnom súde Bratislava II, sa žalobca proti žalovanému domáhal zrušenia uznesenia Rozhodcovského súdu Slovenského futbalového zväzu (ďalej aj „rozhodcovský súd“) sp. zn. 05/10 RS zo dňa 15.06.2015, ktorým rozhodcovský súd vo veci žalobcu: 1. FC Košice, a. s., IČO: 31 256 619, so sídlom Alejová 2, Košice, proti žalovanému: Mestský futbalový klub, a. s., IČO: 36 412 970, so sídlom Žilinská cesta 21, Ružomberok rozhodol, že nie je oprávnený rozhodovať vo veci žaloby žalobcu proti žalovanému o zaplatenie istiny 340.000 eur a konanie o tejto žalobe zastavil.

4. Okresný súd Bratislava II dňom 22.02.2016 vec postúpil Okresnému súde Bratislava V ako súdu kauzálnu vecne príslušnému na konanie.

5. Okresný súd Bratislava V (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozhodol vo veci po prvýkrát rozsudkom zo dňa 28. marca 2017 č. k. 21Cr/5/2016-251 v znení opravného uznesenia č. k. 21Cr/5/2016-288 tak, že rozhodcovské uznesenie Rozhodcovského súdu SFZ zrušil a sporovým stranám náhradu trov voči protistrane nepriznal, keď dospel k záveru, že žalobe je potrebné vyhovieť. Z vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie nepochybné preukázané (bod 19. rozsudku), že obe sporové strany sú členmi SFZ, teda na obe strany sa vzťahujú všetky interné pravidlá určené najmä stanovami a poriadkom komory SFZ. V každých stanovách bol upravený záväzok členov riešiť svoje vzájomné spory týkajúce sa klubov, funkcionárov a hráčov pred orgánmi SFZ, a to s vylúčením všeobecných súdov. Pri podaní prihlášky do SFZ každý záujemca musel povinne pripojiť vyhlásenie, že bude riešiť spory v rámci SFZ výlučne pred orgánmi SFZ, osobitne orgánom určeným na riešenie týchto sporov v zmysle stanov. V súlade s § 4 ods. 5 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní písomná forma rozhodcovskej zmluvy bola medzi sporovými stranami zachovaná v prípade nadobudnutia členstva v záujmovom združení SFZ, ktorého vnútorné predpisy obsahujú rozhodcovskú doložku. Žalovaný si v rozhodcovskom konaní riadne zvolil rozhodcu, konanie pred rozhodcovským súdom nenamietal, jeho námietky boli len hmotnoprávne, o ktorých rozhodcovský súd rozhoduje až v konaní vo veci samej. Rozhodcovský súd SFZ, ktorý ku dňu 31.12.2016 zanikol, sa vo veci sp. zn. 05/10 RS nedostatočne zaoberal zisťovaním podmienok podľa § 4 ods. 5 a 7 zákona č. 244/2002 Z. z., keď nebral do úvahy záväzky sporových strán súvisiace s ich členstvom v SFZ, teda s prístupím do záujmového združenia, ktorým SFZ je, a ktorých súčasťou je aj záväzok riešiť spory súvisiace s týmto členstvom pred rozhodcovským súdom zriadeným Slovenským futbalovým zväzom. Neprihliadol dostatočne na ustanovenie § 3 ods. 3 zákona č. 244/2002 Z. z., kde sa odkazuje na dohodu zmluvných strán, a za súčasť tejto dohody sa považujú aj rozhodcovské pravidlá, na ktoré sa v nej odkazuje. Následne, pri absencii námietky nedostatku právomoci rozhodcovského súdu na konanie o žalobe zo strany žalovaného neaplikoval ustanovenie § 4 ods. 7 zákona č. 244/2002 Z. z., hoci existencia týkajúca sa rozhodovania vo veciach SFZ pred ním (týmto zväzom) zriadeným rozhodcovským súdom nebola namietaná.

6. V bode 20. odôvodnenia rozsudku súd prvej inštancie poukázal na to, že v zmysle dôvodovej správy k § 8 CSP pri konkurencii rozhodcovského a súdneho konania sa vychádza z priority rozhodcovského konania, kedy je rozhodcovský súd dotovaný tzv. právomocou rozhodnúť o svojej právomoci (competence - competence). Treba dodať, že podľa § 31 ods. 3 zákona č. 244/2002 Z. z. rozhodcovský súd rozhoduje v súlade so zmluvou uzatvorenou účastníkmi rozhodcovského konania a vezme do úvahy obchodné zvyklosti vzťahujúce sa na spor, zásady poctivého obchodného styku a dobrých mravov. Napadnuté rozhodcovské uznesenie trpelo aj inou vadou, a to tým, že v ňom nebol riadne označený subjekt žalobcu, pričom (okresný) súd zastáva názor, že právna forma subjektu nie je takou chybou, ktorú by bolo možné odstraňovať, resp. opravovať v zmysle ustanovenia § 164 v spojení s § 127 ods. 2 O. s. p., účinného do 30.06.2016. Už aj vzhľadom na to, že takouto vadou v hlavičke trpí aj uznesenie rozhodcovského súdu, ktorým bola pripustená zmena účastníka na strane žalobcu, a tú, dnes už zaniknutý rozhodcovský súd neopravil ani inak neodstránil. Z uvedeného dôvodu je napadnuté rozhodcovské uznesenie (podľa názoru súdu prvej inštancie) zmätočné a vydané predčasne.

7. Vzhľadom na vyššie uvedené, ako aj na to, že rozhodcovské konania neskončené na Rozhodcovskom súde SFZ boli ku dňu 31.12.2016 zastavené s tým, že ich účinky zostanú zachované, ak žalobca podá žalobu na Komoru SFZ v lehote do 31.03.2017, ktorá bude prioritne rozhodovať po zvážení všetkých právne relevantných skutočností a osobitnej právnej úpravy vzťahujúcej sa na sporové strany ako členov záujmového združenia SFZ, o svojej právomoci na konanie, okresný súd rozhodcovské uznesenie zrušil, pričom o náhrade trov konania rozhodol podľa § 257 v spojení s § 262 ods. 1 CSP, keďže táto otázka bude následne posudzovaná podľa čl. 32 ods. 5 Poriadku Komory SFZ.

III.

8. Rozsudok súdu prvej inštancie napadol včas podaným odvolaním žalovaný. Okrem iných námietok v odvolaní namietol nedostatok právomoci všeobecného súdu, ktorá je z gramatického, logického, systematického aj teleologického výkladu ustanovení § 3, § 4 a § 161 ods. 1 CSP a ustanovení § 33 ods. 1, § 38 ods. 1, 2 a § 40 ods. 1 ZRK explicitne daná iba vo vzťahu k preskúmaniu rozhodcovských rozsudkov ako meritórnych rozhodnutí rozhodcovských súdov a iba tie môžu byť všeobecným súdom zrušené na základe žaloby. Taká právomoc však v prípade rozhodcovských uznesení nevyplýva zo žiadneho ustanovenia ZRK ani zo žiadneho iného právneho predpisu.

9. K odvolaniu žalovaného sa žalobca vyjadril.

IV.

10. Krajský súd v Bratislave, ako súd odvolací, rozsudok okresného súdu zrušil uznesením zo dňa 30. mája 2019 sp. zn. 4CoR/3/2019 a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V bode 16. odôvodnenia sa stotožnil s názorom žalovaného, že žiadnym výkladom ZRK nemožno dospieť k záveru, že by zákonodarca mal v úmysle umožniť všeobecným súdom zrušovať aj nemeritórne rozhodnutia rozhodcovských súdov. Poukázal na to, že ustanovenie § 38 ods. 2 ZRK obsahuje taxatívny výpočet zákonných ustanovení o rozhodcovskom rozsudku, ktoré možno primerane aplikovať na rozhodcovské uznesenie. Za dôvodnú považoval odvoláciu námietku žalovaného, že súd prvej inštancie neprihliadol na námietku žalobcu v jeho vyjadrení k žalobe, že z hľadiska výkladu ustanovení § 40 ods. 1, § 33 ods. 1 a § 38 ods. 1 ZRK jednoznačne vyplýva, že právomoc všeobecných súdov je explicitne daná iba vo vzťahu k preskúmaniu rozhodcovských rozsudkov. Odvolací súd dal žalovanému za pravdu, že v prípade právomoci súdu sa jedná o takú procesnú podmienku, ktorú je súd povinný skúmať z úradnej povinnosti kedykoľvek počas konania; keďže sa súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku nevysporiadal s argumentáciou žalovaného a svoje právne závery dostatočne a presvedčivo neodôvodnil, považoval ho za nepreskúmateľný, a preto ho podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V bode 24. odôvodnenia zrušujúceho rozsudku krajský súd uložil okresnému súdu, aby v ďalšom konaní opätovne posúdil možnosť aplikácie § 40 ZRK s prihliadnutím na argumentáciu žalovaného a rozhodnutie aj náležite odôvodnil (§ 220 ods. 2 CSP), najmä aby uviedol, z ktorých dôkazov vychádzal, a akými úvahami sa pri ich hodnotení riadil, jasne a zrozumiteľne dal odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s uplatneným nárokom, a aby úvahy o skutkových a právnych záveroch zrozumiteľne odôvodnil, pričom pri hodnotení dôkazov bude vychádzať z dôkazov, ktoré v konaní vykonal.

V.

11. V ďalšom konaní okresný súd žalobcu vyzval, aby vzhľadom na právny názor odvolacieho súdu, uvedený v bode 16. jeho uznesenia oznámil, či na žalobe naďalej trvá alebo ju berie späť. Žalobca v odpovedi na výzvu namietol ustanovenie § 38 ods. 2 ZRK, v zmysle ktorého sa na ustanovenia o uznesení primerane použijú ustanovenia o rozhodcovskom rozsudku a je na mieste použiť extenzívny výklad, lebo inak by v podstate došlo k zmareniu možnosti žalobcu uplatniť si svoje práva či už pred rozhodcovským alebo všeobecným súdom.

12. Súd prvej inštancie uznesením zo dňa 14. októbra 2019 č. k. 21Cr/5/2016-324 výrokom I. konanie zastavil z dôvodu nedostatku právomoci súdu (§ 9 CSP). Poukázal na ustanovenie § 21 ods. 1 ZRK, podľa ktorého rozhodcovský súd je oprávnený rozhodnúť o svojej právomoci, pričom podľa § 38 ods. 1 ZRK rozhoduje uznesením najmä o podmienkach rozhodcovského konania, vrátane námietok týkajúcich sa existencie a platnosti, o zmene alebo doplnení žaloby alebo žalobnej odpovede, o právomoci na rozhodnutie vo veci samej, o nariadení predbežného opatrenia, o zastavení rozhodcovského konania, ako aj o veciach, ktoré sa týkajú vedenia rozhodcovského konania. Okresný súd vyslovil názor, že všeobecné súdy Slovenskej republiky majú právomoc na preskúmanie rozhodcovských rozsudkov ako meritórnych rozhodnutí, a to v prípadoch, taxatívne vymenovaných v § 40 ZRK v spojení s Čl. 1 CSP. Žalobca sa však žalobou domáha preskúmania a zrušenia rozhodcovského uznesenia, v prípade ktorého

ZRK neodkazuje na možnosť primeraného použitia § 40 ods. 1 ZRK, keď v ustanovení § 38 ods. 2 odkazuje len na primerané použitie ustanovení § 32 až § 37 ZRK. Okresný súd z týchto dôvodov konštatoval nedostatok právomoci rozhodovať o žalobe žalobcu ako neodstrániteľného nedostatku podmienok konania, a preto konanie o žalobe proti rozhodcovskému uzneseniu zastavil; okolnosť, že žalobca bol v rozhodcovskom uznesení nesprávne poučený o opravnom prostriedku, právomoc súdu nezakladá.

13. Výrokom II. súd prvej inštancie aplikujúc ustanovenie § 256 CSP priznal žalovanému voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v plnej výške, čo odôvodnil tým, že zastavenie konania procesne zaviniť žalobca tým, že na prejednanie jeho žaloby nie je daná právomoc súdu.

VI.

14. Uznesenie okresného súdu napadol žalobca včas podaným odvolaním. Namietal, že súd prvej inštancie nesprávnym právnym posúdením a nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobcovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 365 ods. 1 písm. b/ CSP). Nesprávny procesný postup súdu videl v tom, že sa neriadil usmernením krajského súdu v bode 24. jeho zrušujúceho uznesenia čo do vykonania dokazovania a bez zistenia stanovísk sporových strán a prípadného doplnenia dokazovania len mechanicky prevzal tvrdenia odvolacieho súdu. V dôsledku toho súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f/ CSP).

15. Jediným dôvodom na zastavenie konania bol nedostatok právomoci súdu na základe odporúčania odvolacieho súdu v bode 16. jeho uznesenia, a to na tom základe, že rozhodcovský súd rozhodol uznesením a nie rozsudkom, hoci toto rozhodnutie okrem iných náležitostí rozhodcovského rozsudku obsahuje aj poučenie o možnosti podať proti nemu žalobu na súd (§ 41 ZRK).

16. Žalobca namietol aj zmätočnosť výroku súdu prvej inštancie o trovách konania „Žalovanému súd priznáva nárok na náhradu trov konania v plnej výške.“ Podľa jeho názoru z takto formulovaného výroku nemožno založiť oprávnenie na rozhodnutie o priznaní nároku na náhradu trov konania s účinkami podľa § 262 ods. 2 CSP.

VII.

17. Krajský súd v Bratislave uznesením zo dňa 8. septembra 2020 sp. zn. 2CoR/5/2020 (č. I. 358) uznesenie okresného súdu potvrdil (výrokom I.) a žalovanému priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania (výrokom II.). V bode 15. odôvodnenia poukázal na to, že rozhodcovským uznesením sa rozhoduje najmä o podmienkach rozhodcovského konania, ... , o právomoci na rozhodnutie vo veci samej, o zastavení rozhodcovského konania, ako aj o veciach, ktoré sa týkajú vedenia rozhodcovského konania. V bode 22. odôvodnenia svojho uznesenia krajský súd poukázal na to, že výsledkom rozhodcovského konania ako alternatívneho riešenia súdnych sporov je v merite rozhodcovský rozsudok, ktorý má bez ďalšieho účinky právoplatného rozhodnutia súdu (§ 35 ZRK) a následne je spôsobilým podkladom vedenia exekúcie (§ 44 ZRK). Zákonodarcia však dáva možnosť účastníkovi rozhodcovského konania podať žalobu o zrušenie tuzemského rozhodcovského rozsudku - práve prostredníctvom tohto inštitútu je realizovaná kontrolná funkcia vo vzťahu k rozhodovacej činnosti rozhodcovského súdnictva. V súlade s tým odvolací súd zdôraznil, že rozsah kontroly rozhodovacej činnosti rozhodcovských súdov všeobecnými súdmi SR je však daný výlučne vo vzťahu k rozhodcovskému rozsudku ako meritórnemu rozhodnutiu a je zároveň limitovaný jednak ustanovením postupu a jednak taxatívnym vymenovaním dôvodov na podanie žaloby (§ 40 ZRK). V prípade rozhodcovského uznesenia možnosť jeho zrušenia na základe podania žaloby v zmysle ZRK prípustná nie je (bod 23. odôvodnenia).

18. V danom prípade s a žalobca žalobou domáha zrušenia rozhodcovského uznesenia, ktorým bolo rozhodcovské konanie z dôvodu nedostatku právomoci rozhodcovského súdu podľa § 21 ZRK zastavené, z čoho jednoznačne vyplýva, že sa domáha zrušenia procesného rozhodnutia rozhodcovského súdu vydaného formou uznesenia, na preskúmanie ktorého však súd prvej inštancie ako všeobecný súd SR právomocou nedisponuje (§ 40 ZRK a contrario). Na právomoc ako procesnú podmienku je potrebné prihliadať kedykoľvek počas konania, pričom je irelevantné, v ktorom štádiu konania (všeobecný) súd tento nedostatok svojej právomoci zistí. Absencia civilnej právomoci súdu predstavuje vždy neodstrániteľnú vadu konania s nevyhnutným následkom v o forme bezodkladného zastavenia civilného sporového konania. Argument žalobcu, v snahe o popretie správnosti formy rozhodnutia rozhodcovského súdu, ktorým spochybňuje, či je žalobou napadnuté rozhodnutie

rozhodcovského súdu skutočne rozhodnutím procesným alebo s ohľadom na jeho obsahové náležitosti v zmysle § 34 ZRK a nasl. rozhodcovským rozsudkom, nie je spôsobilý spochybníť vecnú správnosť napadnutého uznesenia súdu prvej inštancie (bod 24. odôvodnenia).

19. Taký následok rovnako nie je spôsobilé prívodiť ani tvrdenie žalobcu, týkajúce sa obsahu poučenia uvedeného v predmetnom rozhodcovskom uznesení, z ktorého žalobca odvodzuje, že vydané rozhodnutie je rozhodcovským rozsudkom. Odvolací súd analogicky poukázal na ustálenú rozhodovaciu prax, v zmysle ktorej skutočnosť nesprávneho poučenia strán sporu o prípustnosti opravného prostriedku nezakladá ich procesnú legitimáciu jeho uplatnenia, keďže jeho prípustnosť je ex lege (čo je aj tento prípad) vylúčená. Navyše, podľa názoru Ústavného súdu SR vyjadreného napr. v náleze II. ÚS 264/04 zo dňa 30.11.2005, poučenie o možnosti použiť opravný prostriedok je iba plnením špeciálnej poučovacej povinnosti súdu a nemá žiaden účinok, čo je potvrdené aj stabilnou súdnou praxou, podľa ktorej nesprávne poučenie o možnosti podať opravný prostriedok (hoci nie je prípustný), nezakladá žiadne účinky, najmä nevytvára procesné právo na podanie odvolania, pretože rozhoduje len znenie zákona a nie obsah poučenia, a teda uvedená námietka žalobcu je bezpredmetná (bod 25. odôvodnenia).

20. K odvolacej námietke, týkajúcej sa zmätočnosti a nezákonnosti výroku súdu prvej inštancie o náhrade trov konania odvolací súd uviedol, že tento výrok je neoddeliteľne spätý s výrokom o zastavení predmetného sporového konania, je formulovaný dostatočne určitým a jasným spôsobom na to, aby bolo zrejmé, kto a komu má povinnosť náhradu trov konania zaplatiť, preto túto námietku považoval za neopodstatnenú.

VIII.

21. Uznesenie odvolacieho súdu napadol žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) včas podaným dovolaním dňa 15.12.2020 (§ 427 ods. 1 v spojení s § 121 ods. 5 CSP) vo vzťahu k obom výrokom uznesenia krajského súdu.

22. Prípustnosť aj dôvodnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP založil na skutočnosti, že krajský súd napadnutým rozhodnutím (v spojení s prvoinštančným rozhodnutím) znemožnil žalobcovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Prípustnosť aj dôvodnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. c/ CSP odôvodňoval tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená. V tejto súvislosti namietol nesprávnosť právneho názoru odvolacieho súdu, vyjadreného v bode 20. uznesenia krajského súdu (zrejme mal na mysli bod 22. tohto uznesenia). V dôsledku nesprávneho nezistenia právomoci všeobecného súdu aj na konania o neplatnosti rozhodcovského uznesenia, ktorým sa konanie pred rozhodcovským súdom končí, súd prvej inštancie i odvolací súd odmietli poskytnúť žalobcovi súdnu ochranu - princíp zákazu denegatio iustitiae je vyjadrený v čl. 4 Základných princípov CSP, v ktorom je ustanovená povinnosť sudcov konať a rozhodnúť aj v prípade absencie zákonného ustanovenia uplatniteľného na prejednávajúcu vec. Súd prvej inštancie, po zrušení jeho rozsudku uznesením krajského súdu, v ďalšom konaní nerespektoval pokyn odvolacieho súdu „dostatočne vysvetliť, ktoré dôkazy boli stranami riadne predložené, z ktorých dôkazov následne vychádzal a akými úvahami sa pri ich hodnotení spravoval“. Naopak, neodôvodnene a arbitrárne prevzal doslovne celé odseky odôvodnenia zrušujúceho uznesenia krajského súdu bez toho, aby dostatočne vysvetlil, ako tieto tvrdenia vychádzajú z vykonaného dokazovania. Zastavenie konania odôvodnil len v intenciách „nedostatku právomoci“ a vôbec sa nezaoberal ďalšími skutočnosťami, ktoré mohli mať vplyv na konečné rozhodnutie. Uviedol, že súdy sa vôbec nezaoberali skutočným obsahom žalobou napadnutého uznesenia, či naozaj ide o procesné rozhodnutie podľa § 38 ZRK, alebo či ide o rozsudok podľa § 34 ZRK. V prvotnom rozhodnutí (rozsudku zo dňa 28. marca 2017) mal súd prvej inštancie za to, že existujú dôkazy odôvodňujúce zrušenie uznesenia rozhodcovského súdu. V konaní preto bolo potrebné také dôkazy predložiť, alebo stranami sporu navrhnúť, aby sa vyhovel pokynom odvolacieho súdu. Pokiaľ však súd prvej inštancie takto nepostupoval, nevykonával žiadne ďalšie úkony na odstránenie procesných nedostatkov a prihliadol len na dôkazy žalovaného (dlžníka), neoznámil svoj „nový“ predbežný názor a bez nariadenia pojednávania, na ktorom by dovolateľ mal možnosť svoje tvrdenia uvádzať a doložiť, znemožnil žalobcovi vykonávať jeho procesné práva a na základe nedostatočne vykonaného dokazovania dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a nesprávne právnemu názoru. Na základe nesprávneho právneho názoru o nedostatku právomoci všeobecného súdu a rozhodovanie o zrušení rozhodcovského uznesenia, na základe ktorého došlo k následnému zastaveniu konania, došlo k porušeniu ústavného práva dovolateľa na súdnu ochranu (denegatio

iustitiae).

23. Dovolateľ namietol uznesenie krajského súdu aj vo vzťahu k potvrdeniu výroku uznesenia súdu prvej inštancie o priznaní nároku na náhradu trov žalovanému. Poukázal na aktuálnu judikatúru, podľa ktorej „rozhodnutie o trovách konania priznávajúce ich náhradu musí byť vykonateľné (§ 232 ods. 1 CSP), pričom podľa výslovného znenia § 262 ods. 2 CSP po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, rozhoduje súd prvej inštancie samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník, už len o výške náhrady trov konania, a v prípade zastúpenia advokátom aj o prijímateľovi tejto náhrady... Tomu musí zodpovedať aj formulácia výroku o trovách konania, t. j. musí v ňom byť uvedené, kto a komu má zaplatiť náhradu trov konania s tým, že o výške tejto náhrady bude rozhodovať súd prvej inštancie samostatným uznesením. Len takouto formuláciou výroku o náhrade trov konania bude splnená požiadavka zákona, aby rozhodnutie súdu o nároku na náhradu trov konania v spojení s rozhodnutím o výške tejto náhrady bolo vykonateľné, teda, aby bolo spôsobilým exekučným titulom pre prípadné vynútenie ním uloženej povinnosti.“

24. Z uvedených dôvodov dovolateľ žiadal, aby dovolací súd napadnuté uznesenie krajského súdu ako aj uznesenie súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie (§ 449 ods. 2 CSP).

IX.

25. Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu žalobcu navrhol, aby dovolací súd dovolanie odmietol. Mal za to, že dovolanie je v celom rozsahu nedôvodné a účelové. Poukázal na to, že hoci prípustnosť dovolania žalobca opiera o ustanovenia § 420 ods. 1 písm. f/ a § 421 ods. 1 písm. c/ CSP, z obsahu dovolania vyplýva, že by malo ísť o dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. V predmetnej veci však dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. b/ ani c/ CSP nie je prípustné vzhľadom na ustanovenie § 421 ods. 2 CSP, keďže krajský súd dovolaním napadnutým uznesením rozhodol o odvolaní žalobcu proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ CSP.

26. Vo vzťahu k údajnej prípustnosti dovolania z dôvodu podľa § 420 písm. f/ CSP považoval vyriešenie právnej otázky ohľadom právomoci všeobecného súdu súdom prvej inštancie i odvolacím súdom za správne. Z a nedôvodné považoval tvrdenie žalobcu, že v dôsledku právneho záveru o neexistencii právomoci všeobecných súdov nemal ako účastník rozhodcovského konania žiadny iný opravný prostriedok ochrany proti uzneseniu rozhodcovského súdu o zastavení rozhodcovského konania, lebo žalobca mal k dispozícii právny prostriedok na účinné uplatnenie svojho nároku voči žalovanému na zaplatenie predmetnej sumy, a to návrh na začatie konania na všeobecnom súde v súlade s v tom čase účinným § 106 ods. 2 druhej vety zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok.

27. Z obsahu dovolania v časti týkajúcej sa „nesprávneho postupu súdu prvej inštancie na základe nesprávneho právneho názoru odvolacieho súdu“ od strany 4. po stranu 8. dovolania, ktorá je totožná s obsahom jeho odvolania proti uzneseniu súdu prvej inštancie zo dňa 14. októbra 2019, č. k. 21Cr/5/2016-324, možno vyvodit', že sa fakticky jedná o podanie, ktoré v skutočnosti nesmeruje voči uzneseniu odvolacieho súdu, ale ide o akési duplicitné odvolanie voči uzneseniu súdu prvej inštancie. Tvrdenie, že uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré odvolací súd potvrdil, vychádzalo z nesprávnej aplikácie právnych predpisov na zistenú skutkovú situáciu, a že súd prvej inštancie prihliadol na dôkazy dlžníka, žalovaný odmieta, lebo súd prvej inštancie postupoval v súlade s pokynom v spojitosti s právnym názorom odvolacieho súdu prezentovaným v bode 16. uznesenia odvolacieho súdu a následne vyvodil dôsledky vyplývajúce z príslušných ustanovení CSP, je jeho procesný postup ako aj rozhodnutie o zastavení konania nepochybne v súlade s CSP. Tvrdenie dovolateľa, že uznesenie rozhodcovského súdu je v skutočnosti rozsudkom rozhodcovského súdu, je účelové. V tejto súvislosti poukázal na to, že odvolací súd sa vysporiadal aj s otázkou chybného poučenia o opravnom prostriedku, obsiahnutého v rozhodcovskom uznesení, pričom poukázal aj na nález ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 264/04 zo dňa 30.11.2005.

28. Tvrdenie dovolateľa vo vzťahu k výroku o náhrade trov konania žalovaný považoval za účelové s poukazom na bod 26. odôvodnenia uznesenia odvolacieho súdu.

29. Z uvedených dôvodov mal žalovaný za to, že v predmetnom konaní nedošlo nesprávnym postupom súdu k porušeniu práva dovolateľa na spravodlivý proces, teda nie je daný dovolací dôvod podľa § 420 písm. f/ CSP, a preto jeho dovolanie nie je prípustné.

30. Žalovaný namietol aj včasnosť podania dovolania z dôvodu, že bolo elektronicky podané dňa 15.12.2020 o 23:59:29 hod., čo napovedá, že okresnému súdu bolo doručené až po uplynutí lehoty na

podanie dovolania.

X.

31. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „dovolač í súd“, resp. „najvyšší súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že dovolanie nie je prípustné.

32. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, ktorého súčasťou je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých civilný súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011).

33. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolač í súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolač í súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

34. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

35. Podľa § 427 ods. 1 veta prvá CSP dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

36. Podľa § 121 ods. 5 CSP lehota je zachovaná, ak sa v posledný deň lehoty urobí úkon na súde alebo sa podanie odovzdá orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť; to platí aj vtedy, ak je podanie urobené elektronickými prostriedkami doručené súdu mimo pracovného času.

37. V zmysle § 25 ods. 1 tretej vety zákona č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) v znení neskorších predpisov je elektronické podanie podané jeho odoslaním do elektronickej schránky orgánu verejnej moci, pričom na účely preukázania momentu odoslania sa použijú údaje z potvrdenia podľa § 5 ods. 8 zákona o e-Governmente (Potvrdenie o odoslaní podania).

38. Podľa § 5 ods. 8 zákona o e-Governmente správcovia ústredného portálu a informačného systému integrovaného obslužného miesta na účely elektronickej úradnej komunikácie zabezpečia vyhotovenie potvrdenia o odoslaní elektronického podania a rovnopisu odosielaného elektronického podania, a to automaticky alebo na požiadanie odosielateľa.

39. Pre zachovanie lehoty na podanie dovolania je tak v danom prípade rozhodný okamih odoslania elektronického podania podľa poslednej vety § 25 ods. 1 zákona o e-Governmente. To plne korešponduje aj so znením § 121 ods. 5 CSP, pokiaľ ide o zachovanie procesnoprávnych lehôt (napr. uznesenie NS SR sp. zn. 9 Cdo 61/2020 zo dňa 07. októbra 2020).

40. Z obsahu spisu vyplýva, že uznesenie odvolacieho súdu bolo dovolateľovi (jeho právnomu zástupcovi) účinne doručené 15.10.2020 (doručenka na č. l. 367 spisu). Posledný deň zákonnej dvojmesačnej lehoty na podanie dovolania (žalobcom) pripadol na 15.12.2020 (utorok), ktorý bol riadnym pracovným dňom. Žalobca podal (prostredníctvom právneho zástupcu) dovolanie proti uvedenému rozhodnutiu elektronickými prostriedkami prostredníctvom portálu eŽaloby so zaručeným elektronickým podpisom, adresované Okresnému súdu Bratislava V. Z potvrdenia o odoslaní podania (č. l. 386 spisu) vyplýva, že dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu bolo úspešne odoslané do systému dňa 15.12.2020 o 23:59 hod., teda včas.

41. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

42. Podľa § 420 písm. f/ CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

43. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k

vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

44. Podľa § 421 ods. 1 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

45. Podľa § 432 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

46. Podľa § 421 ods. 2 CSP dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/.

47. Podľa § 357 písm. a/ CSP odvolanie je prípustné proti uzneseniu súdu prvej inštancie o zastavení konania.

48. Podľa § 357 písm. m/ CSP odvolanie je prípustné proti uzneseniu súdu prvej inštancie o nároku na náhradu trov konania.

49. Žalobca prípustnosť dovolania odôvodňoval tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená, teda dovolanie opieral o dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, hoci nesprávne uviedol ustanovenie § 421 ods. 1 písm. c/ CSP.

50. Súd prvej inštancie rozhodol o zastavení konania uznesením na základe právneho záveru o nedostatku právomoci všeobecného súdu n a rozhodovanie o žalobe o zrušenie rozhodcovského uznesenia. Odvolací súd, ktorého rozhodnutie záviselo od vyriešenia tejto právnej otázky v zhode s právnym názorom súdu prvej inštancie, teda rozhodoval o odvolaní proti uzneseniu súdu prvej inštancie o zastavení konania (§ 357 písm. a/ CSP), v ktorom prípade dovolanie proti uzneseniu krajského súdu ako súdu odvolaciemu prípustné nie je.

51. Vzhľadom na uvedené preto dovolací súd dospel k záveru o neprípustnosti dovolania žalobcu podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP v spojení s § 421 ods. 2 CSP a § 357 písm. a/ CSP. Z toho dôvodu nebol oprávnený danú právnu otázku v dovolacom konaní riešiť.

52. Dovolací dôvod podľa § 420 písm. f/ CSP dovolateľ odôvodnil tým, že krajský súd napadnutým rozhodnutím (v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie) znemožnil žalobcovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. V tejto súvislosti namietal, že súd prvej inštancie nerešpektoval pokyn odvolacieho súdu „dostatočne vysvetliť, ktoré dôkazy boli stranami riadne predložené, z ktorých dôkazov následne vychádzal a akými úvahami sa pri ich hodnotení spravoval“, pokyn odvolacieho súdu citoval nedôsledne (zrejme účelovo), keďže odvolací súd v zrušujúcom uznesení zo dňa 30. mája 2019 v bode 24. jeho odôvodnenia „uložil okresnému súdu, aby v ďalšom konaní opätovne posúdil (predovšetkým) možnosť aplikácie § 40 ZRK s prihliadnutím na argumentáciu žalovaného a rozhodnutie aj náležite odôvodnil (§ 220 ods. 2 CSP), najmä aby uviedol, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri ich hodnotení riadil, jasne a zrozumiteľne dal odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s uplatneným nárokom, a aby úvahy o skutkových a právnych záveroch zrozumiteľne odôvodnil, pričom pri hodnotení dôkazov bude vychádzať z dôkazov, ktoré v konaní vykonal.“

53. Podľa § 161 ods. 1 a 2 CSP súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej aj „procesné podmienky“).

54. Jednou z podmienok konania je právomoc súdu (pozri § 161 CSP), ktorej existenciu súd skúma z úradnej povinnosti kedykoľvek počas konania. Nedostatok právomoci súdu prejednať a rozhodnúť konkrétny spor alebo vec je neodstrániteľným nedostatkom podmienok konania, ktorý kedykoľvek počas konania vedie k zastaveniu konania.

55. Je potrebné zdôrazniť, že nedostatok právomoci všeobecného súdu na konanie (a rozhodnutie) o žalobe znamená, že súd pre tento nedostatok už nemôže konať vo veci samej (o ne/dôvodnosti žaloby) a

nemôže vykonávať dokazovanie podľa štvrtej hlavy CSP (§ 185 - § 211 CSP). Dokazovanie teda možno vykonávať len vtedy, ak je daná právomoc súdu na konanie. Keďže v danom prípade otázka právomoci všeobecného súdu na konanie o žalobe na zrušenie rozhodcovského uznesenia bola vyriešená negatívne, a dovolanie podľa § 421 CSP prípustné nie je, nemožno sa následne zaoberať už iba hypotetickou otázkou, či by postup súdu prvej inštancie v súdnom konaní, spočívajúci podľa názoru žalobcu v nevykonaní, resp. nedostatočnom vykonaní dokazovania vo veci samej a neodôvodnení, prečo niektoré dôkazy nevykonal a ako sa vysporiadal s už vykonanými dôkazmi, mohol byť vyhodnotený ako nesprávny procesným postup, ktorým by hypoteticky mohol už v konaní samotnom žalobcovi znemožniť, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

56. Dovolateľ pritom v dovolaní na stranách dovolania 4. - 8. namietal nesprávny procesný postup súdu prvej inštancie; nenamietal nesprávny procesný postup odvolacieho súdu.

57. Z dôvodov, uvedených v bodoch 50. až 54. tohto uznesenia preto dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie žalobcu proti uzneseniu krajského súdu v časti, ktorou potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie o zastavení konania, nie je prípustné ani podľa § 420 písm. f/ CSP.

58. Pokiaľ ide o dovolanie v časti, ktorou dovolateľ namietal, že ak krajský súd potvrdil výrok súdu prvej inštancie o priznaní nároku na náhradu trov konania žalovanému voči žalobcovi v plnej výške, tento výrok uznesenia krajského súdu (v spojení s výrokom uznesenia súdu prvej inštancie) je v časti, ktorou potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie o zastavení konania zmätočný a nevykonateľný, a podľa obsahu dovolania, má ísť o odklon od judikatúry dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ CSP), v tejto časti dovolanie taktiež nie je prípustné. Odvolací súd totiž rozhodol o odvolaní proti uzneseniu aj v časti výroku uznesenia súdu prvej inštancie o náhrade trov konania; táto skutočnosť vylučuje prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 a 2 CSP v spojení s § 357 písm. m/ CSP. Nejde o rozhodnutie vo veci samej, ktoré je predpokladom prípustnosti dovolania podľa § 420 CSP.

59. Z uvedených dôvodov najvyšší súd dovolanie odmietol z dôvodu, že smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné (§ 447 písm. c/ CSP).

60. Rozhodnutie o trovách dovolacieho konania v prípade odmietnutia dovolania nemusí dovolací súd odôvodňovať (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP). O výške náhrady trov dovolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto uznesenia, a to samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

61. Toto uznesenie bolo prijaté senátom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.